

دررفتگی فک

دررفتگی فک ممکن است به صورت قدامی، خلفی و طرفی و یا فوقانی باشد. در بعضی اشخاص حرکات مفصل فک تحتانی بیشتر از حد طبیعی است. این تحرک زیاد ممکن است منجر به نیمه دررفتگی یا دررفتگی مهره استخوان به بیرون از حفره مفصل گردد. فرد بعد از مدتی می تواند دهان خود را ببندد.

در نیمه دررفتگی فرد قادر است که خودش فک خود را جابیندازد. در دررفتگی کامل مهره استخوان در قدام برجستگی مفصلی قرار می گیرد و بیمار قادر به جا انداختن دررفتگی نیست. افزایش حرکت مفصل، یافته شایعی است که علت تعداد زیادی از موارد سروصدای مفصل و یا احساس ناراحتی در مفصل است. حدود ۷۰٪ افراد بدون علت دچار این پرتحرکی هستند. بیشترین شیوع در سنین ۲۱ تا ۳۰ سالگی است. طول مدت دررفتگی یک عامل مهم در پیش آگهی است. اگر چندین ساعت از دررفتگی مفصل فک بگذرد، جا انداختن سخت تر می شود و ممکن است به بیهوشی عمومی و روشهای جراحی باز نیاز پیدا کند.

ممکن است علت زمینۀ در دررفتگی های حاد و یا مزمن، بیماریهای عضلانی-اسکلتی یا عصبی (تشنج) باشد. بعضی داروها مثل فنوتیازین و بعضی داروهای اعصاب می توانند باعث ایجاد دررفتگی شوند.

دررفتگی قدامی شایعترین فرم بوده و متعاقب باز شدن بیش از حد دهان (خندیدن یا خمیازه کشیدن شدید) و یا ضربه به وجود می آید. دررفتگی قدامی معمولاً دوطرفه بوده و با درد ناگهانی و نسبتاً شدید، باز ماندن دهان، فرورفتگی جلوی گوش، عدم توانایی در بستن کامل دهان مشخص می شود. در دررفتگی دو طرفه بیمار قادر به بستن کامل دهان نیست و فک به سمت جلو آمده و تنها دندانهای خلفی جفت می شوند.

در نوع یک طرفه فک به طرف مخالف منحرف می شود، محدوده حرکات مفصل کمتر شده و ترشح بزاق از دهان افزایش می یابد.

توجه: در تمامی موارد دررفتگی قدامی متعاقب ضربه، باید جهت رد شکستگی، رادیوگرافی از فک به عمل آید.

تدابیر درمانی

کلیه موارد دررفتگی های فک که همراه شکستگی است باید توسط جراح اصلاح و جا انداخته شوند.

روش جا انداختن دررفتگی قدامی

مهمترین عامل در جلوگیری از جا افتادن فک، اسپاسم (سفتی) عضلانی است. به طوری که در برخی از موارد با از بین بردن اسپاسم، فک خودبخود جا می افتد، برای این منظور می توان از یک شل کننده عضلانی به صورت وریدی استفاده کرد. بهتر است بیمار نشسته باشد.

- ۱- پس از کاهش اسپاسم عضلات، بیمار را روی صندلی نشانده و سر او را به جا سری یا دیوار تکیه می دهند.
- ۲- پس از به دست کردن دستکش استریل، مقابل بیمار ایستاده و با کمک انگشتان، فک را جا می اندازند.

اگر جا انداختن با بیحسی موضعی یا سداتیو امکان پذیر نبود با بیهوشی عمومی در اتاق عمل صورت می گیرد (معمولاً به جراحی نیاز نمی شود)

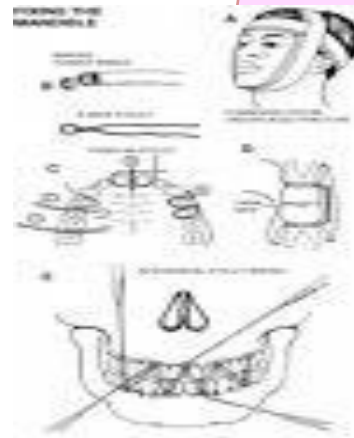
تجمع پارستانی امیراعلم

Amiralam.tums.ac.ir

آموزش به بیمار

از در رفتگی فک

چه می دانید؟

مراقبتهای بعد از عمل جا اندازی فک

- پس از ۸ ساعت توسط پزشک معاینه شود.
- پس از جا انداختن فک توصیه می شود که به فک خود استراحت داده و برای ۳ تا ۴ هفته دهان را زیاد باز نکند.
- می تواند از باند کشی برای بستن فک استفاده کند . تا ۲ هفته باند کشی اطراف فک و صورت بطور مداوم و ۲ هفته بعد باند کشی شبها داشته باشد.
- موقع خمیازه کشیدن دست را زیر چانه گذاشته تا زیاد باز نشود .
- تایک هفته از رژیم غذایی نرم استفاده کند و از لقمه های کوچکتر استفاده شود.
- از هر دو طرف فک برای جویدن استفاده شود.
- درد بعد از جا انداختن ادامه دارد ، می توان از فیزیوتراپی، مسکن و ... کمک گرفت .
- در رفتگی تکرار شونده است.